

ЖІРЕЛІ ӨЛКЕ

ДЕРЕКТІ ӘНГІМЕ

Қыстайы боран соғып, төбенен бірдей еңіл салпал кететін қалың қарды шығарудан да, сол қарды малға ертіп беруден де құтылды. Қазір жуанның созылып, көңшеңің үсілетін шағы туды. Бірде-құл малға деп жаздай таң сәріден тұрып, құс ұйқы бола жүре, күнге күйе жүре қол орақпен дал иінемен құдың қалғандай еңбөкпен орып, жөнәған шеттің тасылғанына да браз болды. Содан бері мезгіл-мезгіл осылай тастаған сәк-саламды әр-бір аудармалап берімен болдық. Мал жарықты болса, бас жібін үзіп кетердей далаға қарай мойын ұяңды. Жылталардан сәк-салаға су алып, ақ басында торғайлар шақырып алып-салтанат құрып, бұйрақын дала иі мал мұрнын жарып тұрғанда олар сәк-саламға көз салсын ба? Жарықтың жануарларға-ақ қияттан жібін шетіп жіберсе-ақ қайыру бермей шапқылап, тарпақтап кете барар еді-ау. Аяуға тілі жоқ демесен аңғарып түсуге болады. Ұмтылып, бағыр-сып-ақ тұрады.

Малды аяғанмен қазір далаға көшіп, малды аңдап шығуға ерте-реңдекі үйдің шәккі Бездер күйіне бағаларыма. Үйдің терезесінен

көмесе көлшік төреді. Сондықтан да бұл жерде толық бір ай, ай жарымдай отырып, ауыз су шуге әбден болады. Жер аяғы кеңі бастаған шақта бұл жер аяқ асты болып, суы өскіреді, сол кезде Бездер басқа жаққа көшпеді. Ал қазір осы жерге көш басы тіреліп, кереге тіле бастаған. Біз керіктерді қаусырып, шаңырақ көтеріп, ұяқ шаңыша бастағанымызда әкемі де туырлық киздерден өткен жерлерін тіліп болысымен бір сабақты шуда жейтін төбенімен басымдағы аяқ жаулықтың шөкінеме түйрей салып, киздерді ұстағанымызда үйдің көсіні келе бастаған. Мал үйдің ұямай айналда алансыз жайылып жүр. Өзіге бәлендей ауызға үлнердем жоқ шәп болмаса да, өне шөптердің түбі көтеріп, өздер қар суымен құмсап, малға қорек болардақ еді. Үйді тіліп болысымен бір шайыш көкем көк өспелмен қыстауға қайтып кетті. Біз қала бердік.

Осында көшіп келген екі күн шуақты жылы болып тұрды да, сәудің ортасында күн сұрылт-танып, сұмта бастады. Кешке қарай бұлттаным әр-Бездерден соң жағыр құйып келіп, бүтін соғ

Қала жеткәзермес. Қоршаудың шәк шылағаны су Төсеншімді қалтып, болғандықтан алып кетуге тосқа тө қалмапты. Қалқырап, тоңып, салбырап, сүйретіліп қала шөкіне өрең жетті. Шеттеп көз көлген бір самен үйдің жанына таяу әкем кшес қарағым, шәккі дегенде түйе алдыңғы екі аяғын бүтә салып еді, қоршаудың шәндеп бір қазан суға барып, оның да малмендей болып тұрған әкемің үстіне құя салды. Түйе шөкіне соң Бездер бір-біріне түсіріп алды да тауықтың балашандарындай шұбартып алып үйге қорды. Үй жыл-жылы өнен, оның үстіне үй иелерінің (аттары өсімде жоқ) күздің қышылығымен, шөкіне-ныңыстығын айтсаңмы Шәккі-ай, атам қзақтың көз көлген танымай, тын көлденен көк аттыны көз-пренде қалаң аяқ, қалаң, бас-аяу жолаушыны кезітпегенде үйіңе бір ырыс-несібе бақып қанғандай өлініп, қуана қарсы алатын асыл қосметтер-ақ Қайырымды жандар бала-шағаларымен жабылып, үстіне дөленең барып салтырып алып кетіріп, өзім ауыстарым, үстіне-а-сымақды құратым сүртіп, мотық өспен тамықандырғандарын білем. Содан соң өкіуіміз де ұяқтып

ЖЕР — АЛА ҚАНАТТА

